

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 6Vyd/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4222203825
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Pivarči
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2023:4222203825.1

Uznesenie

Okresný súd Komárno v právnej veci navrhovateľky: I. Z., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. nad W. XXX, v konaní zastúpená: JUDr. Katalin Némethová, advokátka so sídlom Nám. Sv. Imricha 21, Štúrovo, IČO: 42 212 561, proti: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, za nezisteného vlastníka: S. A., S., nar. XX.XX.XXXX, v konaní o potvrdení vydržania, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie o potvrdení vydržania **z a s t a v u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 04.11.2022 podala navrhovateľka na tunajšom súde návrh na začatie konania o potvrdení vydržania vlastníckeho práva (k nehnuteľnostiam, a to k nehnuteľnostiam parc. reg. „C“, parc. č. 260/1 o výmere 808 m² - vinica a parc. reg. „C“ parc. č. 260/2 o výmere 819 m² - orná pôda, zapísanej na LV č. XX vedeným Okresným úradom G., katastrálny odbor, nachádzajúcim sa v k. ú. a obci G. nad W.). V podanom návrhu označila za účastníka konania Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, za nezisteného vlastníka: S. A., S., nar. XX.XX.XXXX a to z dôvodu, že navrhovateľka nezistila kedy S. A. zomrel a ani nezistila žiadnych potencionálnych dedičov.

2. Podľa § 359c ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), návrh na začatie konania o potvrdení vydržania je oprávnený podať ten, kto o sebe tvrdí, že vydržaním nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Účastníkom konania je:

- a/ navrhovateľ,
- b/ ten, kto má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka,
- c/ správca lesného pozemku a
- d/ Slovenský pozemkový fond.

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 61 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

5. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

7. Podľa § 7 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne. Ak smrť nemožno preukázať predpísaným spôsobom, súd fyzickú osobu vyhlási za mŕtvu, ak zistí jej smrť inak. Za mŕtvu súd vyhlási aj nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije.

8. Podľa § 77 ods. 1 CSP, nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

9. Civilný mimosporový poriadok bol s účinnosťou od 01.05.2021 novelizovaný zákonom č. 68/2021 Z.z., ktorým boli do tohto právneho predpisu vložené ustanovenia týkajúce sa konania o potvrdení vydržania (§ 359a až § 359k CMP). V zmysle § 359d ods. 1 CMP, konanie o potvrdení vydržania možno začať len na návrh, pričom tento návrh môže podať len ten, kto o sebe tvrdí, že vydržaním nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti, alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu a návrh by mal navrhovateľ podať až potom, keď už splnil všetky predpoklady vydržania. Dôvodom je skutočnosť, že vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa nadobúda zo zákona okamihom splnenia všetkých predpokladov vydržania a nie rozhodnutím súdu o potvrdení vydržania. Návrh musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podľa § 127 CSP, v spojení s § 2 ods. 1 CMP i osobitné náležitosti, ktoré sú uvedené všeobecne pre každé konanie v § 25 CMP a osobitne sú špecifikované v § 359d ods. 2 CMP. Medzi tieto náležitosti patrí: a) označenie účastníkov a ich zástupcov ak ich majú, b) pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov na ich preukázanie, c) petít - čoho sa navrhovateľ domáha.

10. Procesná subjektivita, t. j. spôsobilosť byť stranou/účastníkom súdneho konania znamená spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti, splyva so subjektivitou hmotnoprávnou, a teda vzniká narodením a zaniká smrťou, resp. vyhlásením za mŕtveho. U každého z účastníkov konania súd skúma, či má procesnú subjektivitu, resp. či mu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). K nedostatku procesnej subjektivity súd prihliada v každom štádiu konania. Ak teda v návrhu na začatie konania označený účastník konania vôbec neexistuje alebo ešte pred začatím konania stratil procesnú subjektivitu, musí súd konanie zastaviť z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania. V takomto prípade totiž neprichádza do úvahy ani právne nástupníctvo, ani pristúpenie či zmena subjektov.

11. Účastníkom konania v konaní o potvrdení vydržania je okrem navrhovateľa vždy ten subjekt, ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti, alebo ten subjekt, ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva iné vecné právo k nehnuteľnosti. Aj tieto subjekty však musia mať procesnú subjektivitu, t. j. spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktorá vzniká narodením a zaniká smrťou, resp. vyhlásením za mŕtveho. Účelom tejto novozavedenej právnej úpravy je poskytnúť možnosť všetkým dotknutým subjektom, vyjadriť sa k vydržaniu vlastníckeho práva alebo vecného práva k nehnuteľnosti a účinne chrániť svoje práva a právom chránené záujmy vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka. Navyiac, účastníkovi konania, ktorým je subjekt, ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti, alebo ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva iné vecné právo k nehnuteľnosti, sa doručuje vyzývacie uznesenie spolu s návrhom na začatie konania a jeho prílohami do vlastných rúk, preto v prípade zomrelého účastníka nie je potom možné poskytnúť dotknutému subjektu účinnú ochranu vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorej sa vydržanie týka.

12. Súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 11/2016 zo dňa 24.02.2016, v ktorom sa uvádza: „Zákonodarca v záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam (vytrativšieho sa v tuzemských podmienkach prakticky okamžite v súvislosti s opustením intabulačného princípu a strate niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy krátko po II. svetovej vojne) totiž síce ustanovil mechanizmus nakladania SPF aj s pozemkami dvoch kategórií vlastníkov, majúcimi byť zahrnutými do posledných dvoch zo štyroch zákonom príkladmo vymenovaných súpisov utvárajúcich register obnovennej evidencie pozemkov (1. pozemky, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona 180 a

2. pozemky, ktorých vlastník nie je známy podľa písmena d/ tu spomínaného zákonného ustanovenia), označenými tiež súhrnným pomenovaním „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (tu por. i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b/ zákona 180) a pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak (čl. I § 16 ods. 1 písm. c/ zákona 180) zákon priznáva na to určenej právnickej osobe oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona 180); takáto právna konštrukcia však spôsobuje udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) vlastníka (teda aj označenia použitého SPF v prejednávanej veci) len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ust. čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona č. 180/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení, teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezaniikli) a znakom ich neznámosti je neznámost ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkmi a aj ich bezproblémového zapojenia do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto a či vôbec niekto je (v čase uvažovania o uskutočnení konania s predmetom predstavovaným majetkom takéhoto vlastníka) jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a teda popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania alebo tiež tzv. notoriou že mŕtva fyzická osoba ani už zaniknutá osoba právnická nemajú spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti ide takpovediac ruku v ruke i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania a ak takáto skutočnosť je tu už v čase začatia konania vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nejde napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu musí dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania. Riešením, ako tento problém preklenúť, sa javí len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného SPF v takomto prípade, napr. spôsobom „Neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľností ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom ...“ alebo „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“.

13. Súd skúmajúc procesné podmienky v tomto konaní zistiť, že navrhovateľkou označený účastník konania (S. A., S., nar. XX.XX.XXXX,), proti ktorému bol podaný návrh na začatie konania, zomrel pred podaním návrhu na začatie konania (čo konštatovala i sama navrhovateľka v podanom návrhu), konanie pre neodstrániteľnú prekážku procesnej podmienky zastavil. Tento nedostatok podmienky konania mal vplyv na zastavenie celého konania, nakoľko subjekty evidované ako vlastníci nehnuteľností tvoria v tomto konaní nerozlučné procesné spoločenstvo (viď uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/59/2021-104 zo dňa 24.6.2022). S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, mŕtva fyzická osoba nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti ide takpovediac ruku v ruke i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania a ak takáto skutočnosť je tu už v čase začatia konania vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nejde napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu musí dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania. Navyiac, označenie Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného vlastníka (teda aj označenia použitého SPF v prejednávanej veci) prichádza do úvahy len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona č. 180/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnení, teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú) a znakom ich neznámosti je neznámost ich adresy alebo sídla. Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto a či vôbec niekto je jeho právnym nástupcom. K nedostatku procesnej subjektivity súd prihliada v každom štádiu konania a tento nedostatok podmienky konania nie je možné odstrániť (t. j. ani pribrať do konania). Označenie novej osoby za účastníka konania predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, keďže nie je možné viesť konanie voči osobe, ktorá pre svoje úmrtie stratila spôsobilosť mať práva a povinnosti. Je zrejmé, že pokiaľ fyzická osoba zomrela už pred začatím konania, nemôže byť považovaná za účastníka konania. Účastníkom (účastníkmi) konania môže byť v takom prípade len jej právny nástupca (nástupcovia).

Citované ustanovenie § 359c ods. 2 písm. b) CMP takýto výklad pripúšťa a podľa názoru súdu je takýto výklad aj v súlade s teleologickým výkladom tohto ustanovenia. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu pritom už dala odpoveď na otázku, ako by mal žalobca v žalobe označiť žalované osoby, pokiaľ nepozná ich presnú identitu, iba vie, že ide o právnych nástupcov (dedičov) po nejakej konkrétnej osobe. Na základe vyššie uvedeného preto súd konanie zastavil.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, so sídlom Pohraničná 6, 945 01 Komárno, na Krajský súd v Nitre, so sídlom Štúrova 9, 950 48 Nitra.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- f) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 až 64 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.